

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO VALDYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Konstitucijos pr. 12-101, LT-09308 Vilnius,
tel. (8 5) 272 4864, el. p. info@sodra.lt, informacija telefonu 1883.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191630223

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai
J.Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius,
Lietuva

2023-02- Nr. (1.59E) I-
Į 2023-01-31 Nr. S2-175

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) susipažino su patektu derinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 24 d. nutarimo Nr. 217 „Dėl Kompensacinių išmokų profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniams darbuotojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Nutarimo projektas) ir teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nutarimo projektu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 24 d. nutarimas Nr. 217 „Dėl Kompensacinių išmokų teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniams darbuotojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ dėstomas nauja redakcija (toliau – Nutarimo nauja redakcija) ir tvirtinamas naujos redakcijos Kompensacinių išmokų profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniams darbuotojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašo nauja redakcija). Kadangi Tvarkos aprašo naujos redakcijos 13 punktu keičiamas kompensacinių išmokų profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniams darbuotojams (toliau – išmokos), mirus šių išmokų gavėjams, reglamentavimas (nuo 2023-04-01 nustatyta nemokėti įpėdiniams išmokų, kurių asmenys negavo iki mirties dienos), Nutarimo naujos redakcijos 2.2 papunktis turi būti papildytas nuostata, reglamentuojančia išmokų gavėjui mirus, dėl kurių buvo kreiptasi iki 2023-04-01, mokėjimą.

2. Siūlome Tvarkos aprašo naujos redakcijos 3 punkto pirmoje pastraipoje ištaisyti korektūros klaidą ir vietoje žodžio „Štatymo“ įrašyti žodį „Įstatymo“.

3. Siekiant teisinio aiškumo, siūlome Tvarkos aprašo naujos redakcijos 3.5 papunktį papildyti ir jį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„3.5. jeigu prašymas įteikiamas per įgaliotą asmenį arba kitą atstovą, – šio asmens tapatybės dokumentą ar jo kopiją ir įgaliojimo ar kito atstovavimo patvirtinantį dokumentą ar jo kopiją.

Tuo atveju, kai asmuo ar jo atstovas pateikia dokumentų kopijas, jos turi būti patvirtintos dokumentus išdavusios Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės institucijos, įstaigos ar organizacijos, notaro ar kito asmens, įgalioto atlikti notarinius veiksmus, arba konsulinio pareigūno, arba kito kompetentingo užsienio valstybės pareigūno.

Išmokai skirti ir (ar) mokėti pateikti dokumentai, išduoti užsienio valstybių institucijų, turi būti išversti į lietuvių kalbą ir legalizuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimo Nr. 1079 „Dėl Dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažyma (Apostille) tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka arba patvirtinti pažyma (Apostille), išskyrus tuos atvejus, kai pagal Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus numatyta kitaip.“

4. Atkreipiame dėmesį, kad pasirašyto prašymo skaitmeninė kopija neleidžia identifikuoti prašymą teikiančio asmens, todėl siūlome Tvarkos aprašo naujos redakcijos 4 punktą patikslinti ir išdėstyti taip:

„4. Asmuo ar jo atstovas Aprašo 3 punkte nurodytus dokumentus (originalus arba jų patvirtintas kopijas) išmokas skiriančiai įstaigai gali pateikti tiesiogiai atvykęs į ją, paštu ar per pasiuntinį, elektroniniu paštu, per E.siuntų pristatymo sistemą. Elektroniniais ryšiais pateiktas prašymas ir jo priedai turi būti pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu Reglamente (ES) 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, nustatytus reikalavimus, arba suformuotas tokiu būdu, kuris leidžia prašymą teikiantį asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo autentiškumą.“

5. Teisės aktuose, reglamentavusiuose socialinio draudimo pažymėjimų išdavimo ir pildymo tvarką, nebuvo numatyta darant įrašus šiuose pažymėjimuose nurodyti dokumentus (įsakymus dėl priėmimo į darbą ir atleidimą iš jo ar kt.), todėl Tvarkos aprašo naujos redakcijos 7.2 papunktis dalyje, kurioje nustatyta vadovautis įrašais socialinio draudimo pažymėjimuose, padarytais remiantis dokumentais, taisytinas (brauktinas).

6. Tvarkos aprašo naujos redakcijos 7.4 papunktyje siūlome naudoti Tvarkos aprašo naujos redakcijos 3.3 papunktyje suformuluotą santrumpą – „kūrybinio darbo stažas“.

7. Tvarkos aprašo naujos redakcijos 7.5 papunktis yra perteklinis, nes iš esmės šio papunkčio nuostata apima 7.4 ir 7.7 papunkčių nuostatas, todėl siūlome 7.5 papunktį išbraukti.

8. Lietuvos Respublikos profesionalioje scenos meno įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad išmokas moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgalios Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos. Todėl siūlome Tvarkos aprašo naujos redakcijos 10 punkte nurodyti, kad asmens prašymo ir sprendimo kopijos teikiamos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliojai Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigai, įvedant santrumpą „išmoką mokanti įstaiga“, kuri būtų naudojama Tvarkos aprašo naujos redakcijos V ir VI skyriuose. Pažymėtina, kad Tvarkos aprašo naujos redakcijos 19 punkte išmoką mokančios įstaigos pavadinimas nurodytas pilnai ir įvedama santrumpa „išmoką mokanti įstaiga“, kuri naudojama Tvarkos aprašo naujos redakcijos 10, 11, 14, 16 – 18 punktuose.

9. Nei viename teisės akte, reglamentuojančiame socialinio draudimo, valstybinių, šalpos išmokų (toliau šiame punkte – pensinės išmokos) skyrimą ir mokėjimą, šias išmokas mokančiai įstaigai nenustatyti įpareigojimai priimti atskirų sprendimų dėl pensinių išmokų mokėjimo. Priėmus / gavus sprendimą dėl pensinės išmokos skyrimo, Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos pensinių išmokų mokėjimo procedūras vykdo darbo procedūrų aprašuose, patvirtintuose Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus, nustatyta tvarka ir terminais. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome Tvarkos aprašo naujos redakcijos 11 punktą išbraukti kaip perteklinį.

10. Siekdami aiškumo ir apibrėžtumo, siūlome Tvarkos aprašo naujos redakcijos 13 punktą išdėstyti taip:

„13. Mirus išmokos gavėjui, pirmajam besikreipusiam jį laidojusiam asmeniui išmokamos mirusio išmokos gavėjo negauta praėjusio mėnesio išmoka ir išmoka už tą mėnesį, kurį išmokos gavėjas mirė, iki mirties dienos (įskaitytinai). Šiame punkte nurodytos išmokos išmokamos ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po mirusįjį laidojusio asmens prašymo ir išmokos gavėjo mirties faktą patvirtinančio dokumento, jeigu duomenų apie mirtį nėra Lietuvos Respublikos gyventojų registre, gavimo išmoką mokančioje įstaigoje.“

11. Tvarkos aprašo naujos redakcijos 14 – 15 punktais keičiama išmokos mokėjimo tvarka išmokos gavėjui įgijus teisę gauti Lietuvos Respublikos profesionalioje scenos meno įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje nurodytas nuolatinės pensinio pobūdžio ir pensijų išmokas – nustatyta išmokos mokėjimą stabdyti ar išmokos dalį mokėti nuo dienos, kurią išmokos gavėjas įgijo teisę į nuolatinės pensinio pobūdžio ir pensijų išmokas. Pažymėtina, kad šiuo metu išmokų mokėjimas ir kontrolė vykdomi automatizuotai, taip kaip yra sureglamentuota Lietuvos Respublikos

profesionalioje scenos meno įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje: kiekvieną mėnesį lyginamos už atitinkamą (tą patį) mėnesį, už kurį mokama išmoka, asmeniui priskaičiuota išmokos suma ir priskaičiuotų nuolatinių pensinio pobūdžio ir pensijų išmokų sumos. Tvarkos aprašo naujos redakcijos 14 – 15 punktuose numatyti pakeitimai reikalautų programinės įrangos pakeitimų, kurie negali būti įvykdyti iki numatytos Nutarimo naujos redakcijos įsigaliojimo datos – 2023-04-01. Atsižvelgdami į tai, kas pirmiau išdėstyta bei į tai, kad Lietuvos Respublikos profesionalioje scenos meno įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje išmokos mokėjimo tvarka, jos gavėjui įgijus teisę gauti nuolatinės pensinio pobūdžio ir pensijų išmokas, yra aiškiai reglamentuota, siūlome nekeisti galiojančio teisinio reglamentavimo ir Tvarkos aprašo naujos redakcijos 14 – 15 punktus išbraukti, t. y. atsisakyti papildomo perteklinio reglamentavimo.

Jeigu šiam siūlymui nebus pritarta, tuomet Lietuvos Respublikos profesionalioje scenos meno įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje ir Tvarkos aprašo naujos redakcijos 14 – 15 punktuose vartojamos sąvokos turi būti tarpusavy suderintos, nes šiose normose, kurios reglamentuoja tą patį procesą, vartojamos skirtingos sąvokos (*gaunamos / paskirtos* išmokos bei nuolatinės pensinio pobūdžio ir pensijų išmokas; išmokos mokėjimas stabdomas *kitą darbo dieną / išmokos dalis mokama nuo dienos*, kai įgijo teisę į nuolatinės pensinio pobūdžio ir pensijų išmokas). Taip pat Tvarkos aprašo naujoje redakcijoje turi būti aptarta išmokos mokėjimo tvarka, kai ši išmoka skiriama asmeniui, kuris yra nuolatinės pensinio pobūdžio išmokos (pvz., socialinio draudimo netekto darbingumo pensijos) gavėjas, bei šios išmokos mokėjimo atnaujinimo tvarka ir terminai, asmeniui praradus teisę gauti nuolatinės pensinio pobūdžio ir pensijų išmokas ar sumažėjus nuolatinių pensinio pobūdžio ir pensijų išmokų dydžiui (pvz., dėl to, kad nustatyti mažesni netekto darbingumo procentai ar kt.).

12. Pagal Tvarkos aprašo naujos redakcijos 17 punkte aprašytą procedūrą išmokos mokėjimas gali būti sustabdytas tik gavus išmoką skiriančios įstaigos išvadą apie išmokos gavėjo kūrybinį darbą (išmokos mokėjimas sustabdomas nuo dienos, kurią išmokos gavėjas pradėjo dirbti šį darbą). Įvertinus Lietuvos Respublikos profesionalioje scenos meno įstatymo 14 straipsnio 11 dalyje ir Tvarkos aprašo naujos redakcijos 17 punkte nustatytus terminus, tikėtina, kad gali pasitaikyti situacijų, kai tiek išmokos gavėjui, tiek išmokas mokančioms ir skiriančioms įstaigoms laiku (nepažeidus nustatytų terminų) atlikus visus veiksmus, nebus spėta išmokos mokėjimą sustabdyti nuo dienos, kurią išmokos gavėjas pradėjo dirbti kūrybinį darbą. Todėl siūlome Tvarkos aprašo naujos redakcijos 17 punkte numatyti galimybę išmoką mokančiai įstaigai stabdyti išmokos mokėjimą išmokos gavėjui pranešus apie kūrybinio darbo pradžią, t. y. iki išmoką skiriančios įstaigos išvados gavimo, arba išmokos mokėjimą stabdyti nuo kito mėnesio pirmos dienos po išmoką skiriančios įstaigos išvados gavimo išmoką mokančioje įstaigoje.

Tvarkos aprašo naujos redakcijos 17 punkto antrame sakinyje siūlome išbraukti žodį „kompensacinė“, nes Tvarkos aprašo 1 punkte nustatyta santrumpa „išmokos“.

13. Dėl toliau nurodytų priežasčių siūlome Tvarkos aprašo naujos redakcijos 18 punktą išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„18. Išmokos suma, negauta dėl išmokos mokančios įstaigos kaltės, išmokama už visą praėjusį laiką ~~ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo išmokos gavėjo kreipimosi raštu į išmoką mokančią įstaigą.~~“

Atvejais, kai asmeniui reikia grąžinti išmokos sumą, negautą dėl išmoką mokančios įstaigos kaltės, dažniausiai nustatomi ne pagal išmokos gavėjo kreipimąsi, o pačios išmoką mokančios įstaigos, pvz. vykdant vidaus kontrolės procedūras. Nustatytų negautų išmokų sumų išmokėjimo tvarka ir terminai nustatyti darbo procedūrų aprašuose, patvirtintuose Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus.

14. Išmokų gavėjų bylos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje tvarkomos ir saugomos vadovaujantis Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2013 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. V-383 „Dėl

valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų dokumentų saugojimo terminų“. Todėl Tvarkos aprašo naujos redakcijos 19 punkto dalį dėl išmokos gavėjų duomenų saugojimo išmoką mokančioje įstaigoje siūlome pakeisti ir nustatyti, kad išmokų gavėjų bylos išmoką mokančioje įstaigoje tvarkomos ir saugomos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatyta tvarka.

15. Tvarkos aprašo naujoje redakcijoje nėra reglamentuota, kaip mokama išmoka išmokos gavėjui persikėlus gyventi į užsienio valstybę, todėl, siekdami išvengti išmokų permokų, siūlome Tvarkos aprašo naują redakciją papildyti nuostata, reglamentuojančia išmokos mokėjimą užsienyje gyvenantiems išmokų gavėjams:

„Užsienyje gyvenantys išmokų gavėjai iki kiekvienų metų pabaigos turi atsiųsti (pateikti) išmoką mokančiai įstaigai paties pasirašytą pareiškimą, patvirtinantį, kad gyvena užsienio valstybėje. Kartu su pareiškimu pateikiamas asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas ar patvirtinta jo kopija. Pareiškimas ir kartu su juo pateikta asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija, kuri turi būti patvirtinta ne anksčiau kaip einamųjų metų spalio 1 d., išmoką mokančiai įstaigai turi būti pateikti iki einamųjų metų gruodžio 31 d., bet ne anksčiau kaip einamųjų metų spalio 1 d. Patvirtintos asmens tapatybės dokumento kopijos pateikti kartu su pareiškimu nereikia, jeigu pareiškimas išmoką mokančiai įstaigai teikiamas elektroniniais ryšiais, pasirašius jį kvalifikuotu elektroniniu parašu, ar Elektroninės gyventojų aptarnavimo sistemos (EGAS) priemonėmis.

Iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. nepateikus šiame punkte nurodyto pareiškimo, išmokos mokėjimas sustabdomas nuo ateinančių metų sausio 1 d., o šį pareiškimą pateikus – atnaujinamas nuo mokėjimo sustabdymo dienos, jeigu išmokos gavėjui teisė gauti išmoką buvo išlikusi.“.